

CEZA İNFAZ KURUMLARI VE TUTUKEVLERİ İZLEME KURULLARI KANUNU

Kanun Numarası : 4681
Kabul Tarihi : 14.6.2001
Yayımlandığı R.Gazete: Tarih : 21/06/2001 **Sayı** : 24439

Amaç ve kapsam

MADDE 1. – Bu Kanunun amacı, yürürlükteki mevzuat ve ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerle belirlenen ilkeler çerçevesinde ceza infaz kurumları ve tutukevlerinin yönetim, işleyiş ve uygulamalarını yerinde görmek, incelemek, bilgi almak ve tespitlerini rapor haline getirerek yetkili ve ilgili mercilere sunmak üzere, ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurullarının kurulmasına, görev ve yetkilerine ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Bu Kanunda tekil veya çoğul olarak geçen “izleme kurulu” terimi, ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurullarını ifade eder.

Askerî ceza infaz kurumları ve tutukevlerine ilişkin hükümler saklıdır.

İzleme kurullarının kuruluşu

MADDE 2. – Bulunduğu yargı çevresinde ceza infaz kurumu veya tutukevi olan her adlî yargı adalet komisyonunca bir izleme kurulu kurulur.

İzleme kurulu, başkanla birlikte beş üyeden oluşur. Üyeleri dört yıl için seçilir. Süresi dolan üyeler yeniden seçilebilir.

İzleme kurulunun yetki alanı, adlî yargı adalet komisyonunun bulunduğu yargı çevresi ile sınırlıdır.

Yargı çevresinde müdürlük teşkilâtı olan birden çok ceza infaz kurumu ve tutukevi bulunması halinde buna uygun sayıda izleme kurulu kurulabilir. Bu durumda her izleme kurulunun yetki alanı, adlî yargı adalet komisyonunca belirlenir.

İzleme kuruluna çalışmaları için ilgili adlî yargı adalet komisyonunun bulunduğu binada bir yer ayrılır. İzleme kurulunun sekreteryaya hizmetleri, aynı adlî yargı adalet komisyonunun bürosu tarafından yürütülür.

İzleme kurulu üyelerinde aranacak nitelikler

MADDE 3. – İzleme kurullarına başkan ve üye seçilebilmek için 14.7.1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda öngörülen genel şartlara ek olarak aşağıdaki nitelikler aranır:

1. Otuzbeş yaşını doldurmuş olmak.
2. Tıp, eczacılık, hukuk, kamu yönetimi, sosyoloji, psikoloji, sosyal hizmetler, eğitim bilimleri ve benzeri alanlarda en az dört yıllık yüksek öğretim kurumlarından veya bunlara denkliği kabul edilen yurt dışındaki yüksek öğretim kurumlarından mezun olmak ve mesleği ile ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşlarında ya da özel sektörde en az on yıl çalışmış bulunmak.
3. Kişisel nitelikleri ile çevresinde dürüst, güvenilir ve ahlaklı olarak tanınmış olmak.
4. Herhangi bir siyasî partinin merkez, il veya ilçe teşkilâtlarında görevli bulunmamak.

İzleme kurullarına seçilemeyecek olanlar

MADDE 4. – Aşağıda yazılı kişiler, izleme kurulu başkan ve üyeliğine seçilemez :

1. Ceza infaz kurumları ve tutukevleri ile ilgili ihale, alım, satım ve benzeri hukukî ilişkilere taraf olanlar.
2. Görev yapacakları ceza infaz kurumları veya tutukevlerinde bulunan hükümlü ve tutuklulardan birisinin işlediği suçtan kendileri veya ikinci derece dahil hısımları zarar görenler.
3. Görev yapacakları ceza infaz kurumları ve tutukevlerindeki hükümlü ve tutuklulardan biri ile aralarında evlilik, vesayet veya ikinci derece dahil hısımlık ilişkisi bulunanlar.

İzleme kurulu üyelerinin seçimi ve andiçmesi

MADDE 5. – İzleme kurullarının üyeleri, 3 ve 4 üncü maddelerde yazılı şartlara durumları uygun olan kişilerden re’sen veya o yerdeki ilgili kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının görüşleri alınarak ya da o yerin en büyük mülkî âmirinin yardımıyla belirlenecek olanlar ile doğrudan başvurular arasından adlî yargı adalet komisyonunca oybirliğiyle seçilirler.

Üyeler, göreve başlamadan önce adlî yargı adalet komisyonunun önünde aşağıdaki şekilde andiçerler :

“Üstlendiğim görevi Anayasa ve kanunlar gereğince tam bir dikkat, dürüstlük ve tarafsızlıkla yürüteceğime namusum ve şerefim üzerine andiçerim.”

Andiçme tutanağı dosyalarında saklanır.

İzleme kurullarının görev ve yükümlülükleri

MADDE 6. – İzleme kurullarının görevleri şunlardır :

1. Ceza infaz kurumları ve tutukevlerindeki infaz ve ıslah uygulamalarına ilişkin işlem ve faaliyetleri yerinde görmek, incelemek, yönetici ve görevlilerden bilgi almak, hükümlü ve tutukluları dinlemek.
2. Ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde infaz ve ıslah, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili olarak gördükleri aksaklık ve eksiklikleri yetkili mercilere bildirmek.
3. Ceza infaz kurumları ve tutukevleri ile ilgili tespitlerini ve aldıkları bilgileri değerlendirerek en az üç ayda bir rapor düzenlemek, raporun birer örneğini Adalet Bakanlığına, izleme kurulunun bulunduğu yargı çevresindeki infaz hâkimliği ile Cumhuriyet savcılığına, gerektiğinde ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına göndermek.
4. Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

İzleme kurulu üyeleri, görevleri sırasında edindikleri bilgileri ve düzenlenen raporları yetkili mercilerin izni olmaksızın açıklayamazlar.

İzleme kurullarının çalışma esas ve usulleri

MADDE 7. – Her izleme kurulu, kendisini seçen adlî yargı adalet komisyonu başkanının çağrısı üzerine ve onun başkanlığında yapacağı ilk toplantısında üyeleri arasından iki yıl için bir başkan, bir başkan yardımcısı ve bir raportör seçer. Süresi dolanlar, bu görevlere yeniden seçilebilirler.

İzleme kurulları, en az iki ayda bir olağan olarak toplanır. Başkan, izleme kurulunu gerektiğinde re’sen veya üye tamsayısının salt çoğunluğunun görüşülecek konuyu da belirten yazılı istemi üzerine olağanüstü toplantıya çağırır.

İzleme kurulu, üye tamsayısının salt çoğunluğunun bir fazlası ile toplanır. Raporlar, katılan üyelerin salt çoğunluğu ile kabul edilir.

Çalışmalar yürütülürken ceza infaz kurumu veya tutukevinin güvenliğini etkileyebilecek konularda kurum idaresine bilgi verilir.

İzleme kurulu, ilgili olduğu ceza infaz kurumu veya tutukevini en az iki ayda bir olmak üzere, gerekli gördüğü her zaman ziyaret edebilir. Bu ziyarete katılanların sayısı üçüncü fıkrafta öngörülen toplantı yeter sayısından az olamaz.

İzleme kurullarının çalışma esas ve usulleri ile yapacakları ziyaretlerin şekli ve bu Kanunun uygulanmasına ilişkin diğer hususlar yönetmelikte gösterilir.

İzleme kurulu üyeliğinin sona ermesi

MADDE 8. – Aşağıdaki hallerde izleme kurulu üyelerinin görevine adli yargı adalet komisyonunca son verilir :

1. İzleme kurulu üyeliğine seçilme şartlarını sonradan kaybetmek.
2. İzinsiz veya haklı bir mazereti olmaksızın bir yıl içinde iki toplantıya katılmamak.
3. Hastalık veya diğer bir nedenle görevini yapmaktan acze düşmek.
4. İzleme kurulu üyeliğiyle bağdaşmayan tutum ve davranışlarda bulunmak.

Görevine son verilenler, bir daha izleme kurulunda görev alamazlar.

Herhangi bir nedenle boşalan üyeliklere, en geç iki ay içinde aynı usulle yeni üye seçilir.

İzleme kurulu üyelerine karşı işlenen suçlar ve kurul üyelerinin cezaî sorumluluğu

MADDE 9. – İzleme kurulunun görevi ile ilgili olarak kurul üyelerine karşı işlenen suçlar hakkında Devlet memurlarına karşı işlenen suçlara, kurul üyelerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında Devlet memurlarının işledikleri suçlara ilişkin hükümler uygulanır.

İzleme kurulu üyelerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı soruşturma izni, adli yargı adalet komisyonu başkanınca verilir.

Malî hükümler

MADDE 10. – İzleme kurulu başkan ve üyelerine her toplantı için 2000 gösterge rakamının Devlet memurlarına uygulanan aylık katsayıyla çarpımı sonucunda bulunacak miktarda huzur ücreti ödenir. Ancak, bir ayda en çok iki toplantı için ödeme yapılabilir. Bakanlar Kurulu, yukarıda belirtilen gösterge rakamını iki katına kadar artırmaya yetkilidir.

İzleme kurulu üyelerine ayrıca 10.2.1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre birinci derece Devlet memurlarına ödenen miktarda harcırah ödenir.

İzleme kurullarının görevleriyle ilgili her türlü harcamaları, Adalet Bakanlığı bütçesine bu amaçla konulan ödenekten karşılanır.

Geçici MADDE 1. – Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde adli yargı adalet komisyonlarınca izleme kurulları oluşturulur.

Geçici MADDE 2. – Bu Kanunda öngörülen yönetmelik, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde Adalet Bakanlığınca hazırlanır ve Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konur.

MADDE 11. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 12. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.